

המחלקה המשפטית

ירושלים, ב' בתמוז תשע"ד
30 ביוני 2014

לכבוד
מנהלי הבנקים וחברות הביטוח

בדואר רשום ובפקס

שלום רב,

הנדון: הסדרי קונסורציום

1. במכתב הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "הממונה") לבנקים ולחברות הביטוח מיום 28 בפברואר 2011 (להלן: "מכתב הממונה"), הודיע הממונה כי אין בכוונת רשות ההגבלים העסקיים (להלן: "הרשות") לאכוף את הוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), על קונסורציום למתן אשראי אשר התקיימו בו התנאים שפורטו במכתב, וזאת למשך תקופה של שנתיים. **העתק מכתב הממונה מצ"ב.**
2. ביום 26.2.2013 וביום 27.2.2014 הודענו על הארכת תוקפו של מכתב הממונה לתקופות נוספות, שהאחרונה מביניהן תסתיים ביום 30 ביוני 2014.
3. התנאים שבמכתב הממונה נועדו להבטיח כי לא תיגרם פגיעה תחרותית כתוצאה משיתופי הפעולה במסגרת הקונסורציום, ובין היתר קבעו מנגנוני פיקוח ודיווח מסודרים לתהליכים המשותפים המתבצעים על-ידי הצדדים לקונסורציום האשראי.
4. במסגרת זו, התקבלו ברשות בשלוש השנים האחרונות דיווחים רבים מצד בנקים וחברות ביטוח, אשר חברו יחד בקונסורציום למתן אשראי. בתקופה האחרונה, בחנה הרשות פעם נוספת את הנושא, על סמך דיווחים אלו, וכן על סמך שיחות ופגישות שקיימו נציגי הרשות עם לוויים ומלווים.
5. כפועל יוצא של בחינה זו, בכוונתנו לקבוע בתקופה הקרובה תנאים חדשים לחבירה בקונסורציום אשראי ללא קבלת אישור מראש מאת הממונה (להלן: "התנאים החדשים").

6. עד יום פרסום התנאים החדשים, או עד יום 31 בדצמבר 2014 (על פי המוקדם מביניהם), יישארו בתוקף התנאים שבמכתב הממונה. דהיינו, במהלך תקופה זו אין בכוונת הממונה לאכוף את הוראות החוק על קונסורציום למתן אשראי, אשר התקיימו בו התנאים המפורטים במכתב הממונה.

7. נקדים ונציין כבר עתה, כי אנו בוחנים את האפשרות לקבוע שהתנאים החדשים לא יחולו על קונסורציום אשראי אליו חוברים יחד שני הבנקים הגדולים במשק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן: "**בנק לאומי**", "**בנק הפועלים**" וביחד "**שני הבנקים הגדולים**"). דהיינו, לאחר פרסום התנאים החדשים, עסקה למתן אשראי במשותף, לה חוברים הן בנק לאומי והן בנק הפועלים, תדרוש אישור פרטני ממערך ההגבלים העסקיים.

8. בהקשר זה נציין כי בדיקת הרשות העלתה חשש כי במקרים בהם שני הבנקים הגדולים חוברים יחד לקונסורציום אשראי, עלול לעלות ביתר שאת החשש מפני הפעלת כוח שוק כלפי לווים אחרים. כמו כן, עלה מהבדיקה כי הובלת קונסורציום בתחום ליווי פרויקטים (בעיקר פרויקטים בתחומי תשתיות) דורשת מומחיות גבוהה וייעודית בתחום זה, אשר נתונה כיום כמעט לחלוטין בידי בנק לאומי ובנק הפועלים. לפיכך, בנוסף לחשש להפעלת כוח שוק כלפי לווים, עלול לעלות במקרים אלו חשש מפני השפעה שלילית של חברת שני הבנקים הגדולים על התחרות בשווקי המשך כגון נדל"ן או תשתיות. בשווקים מעין אלו, יכולתם של היזמים להתחרות על ביצוע פרויקטים רחבי היקף מושפעת ישירות מיכולתם לגייס הון. במידה ושני הבנקים הגדולים יחברו יחד לאחד המתמודדים במכרז, מתמודדים אחרים עלולים להתקשות בהשגת מימון כך שתישלל מהם, הלכה למעשה, היכולת להתמודד במכרז.

אנו עומדים לרשותכם בכל שאלה או הבהרה, ככל שאלה תידרשנה.

בכבוד רב ובברכה,

אלעד מקדסי, עו"ד
המחלקה המשפטית

